

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний біотехнологічний університет
Національний технічний університет «ХП»
Національний університет «Львівська політехніка»
Національний університет біоресурсів і природокористування України
ЗВО «Подільський державний університет»

ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКА, ЕЛЕКТРОМЕХАНІКА ТА ТЕХНОЛОГІЇ В АПК: НАУКОВІ ПОШУКИ МОЛОДІ

Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної
конференції

2 квітня 2024 р.

Харків
ДБТУ
2024

Радіаційні технології широко використовуються у сучасній ветеринарії. Насамперед це стосується систем візуалізації [1]. Більшість ветеринарних клінік у Європі та Північній Америці мають доступ до рентгенівських апаратів, а в спеціалізованих центрах все частіше використовують комп'ютерну томографію (КТ), флюороскопію, гамма-камеру, позитронно-емісійну томографію (ПЕТ), системи однофотонну емісійну комп'ютерну томографію (ОФЕКТ), а також комбіновані ОФЕКТ/КТ та ПЕТ/КТ сканери [2]. Особливо цікавими є спеціалізовані розробки для експериментальних досліджень, які дозволяють проводити гібридну візуалізацію мілких лабораторних тварин.

Експериментальні дослідження та лікувальні процедури у ветеринарній радіоонкології стосуються також вивчення технологій та методик внутрішньотканинної променевої терапії із застосуванням радіофармацевтичних препаратів, а також дистанційної променевої терапії, яка може застосовувати технічні джерела поверхневого та віддаленого опромінення (рентгентерапевтичні апарати та лінійні прискорювачі електронів), а також ізотопні джерела як для зовнішнього (дистанційна гамма-терапія), так і внутрішньопорожнинного опромінення (брахітерапія). Всі ці технології потребують облаштування процедурних приміщень та забезпечення захисту персоналу та тварин в разі променевого лікування.

Трапляється, що для тварин радіаційні процедури можуть проводитися в різних неспеціалізованих приміщеннях, що може спричинити специфічні проблеми та вимагає спеціальної освіти та навчання для практикуючих ветеринарів. У багатьох ситуаціях поводження з тваринами може передбачати присутність спеціалізованого персоналу (охоронців тварин), що також може призвести до необхідності вжиття певних захисних заходів. Отже, до ветеринарних клінік, які працюють з радіаційними технологіями, слід застосувати вимоги МАГАТЕ щодо радіаційного захисту та безпеки у ветеринарній медицині [3].

В залежності від розміру тварин застосовуються різні способи розташування радіаційного обладнання, різні методи іммобілізації тварин, спеціальні касети, платформи або інші пристосування для позиціонування тварини. В разі присутності персоналу поруч з твариною у радіаційному полі необхідно щоразу планувати процедуру таким чином, щоб ефективно захистити персонал (рентгенлаборанта, інтервенційного хірурга тощо).

В Україні вимоги МАГАТЕ від 2021 р. [3] мали б фактично бути імplementовані в умовах військових дій. Зараз значно зросли обсяги робіт у численних комунальних та приватних ветеринарних лікарнях, центрах порятунку тварин. Тварини, врятовані із зони бойових дій, масово потребують комплексного лікування, у тому числі специфічних травм внаслідок бойового ураження. Всі ці задачі потребують значно ширшого застосування рентгенівської техніки, а, отже, і перегляду умов праці, індивідуального захисту та налагодження індивідуального дозного контролю у ветеринарній радіології.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Pentreath RJ, Applegate KE, Higley KA, Peremans K, Natsuhori M, Randall E, Gambino J. Radiological protection of the patient in veterinary medicine and the role of ICRP. *Ann ICRP*. 2020 Dec;49(1_suppl):169-181. doi: 10.1177/0146645320946619. Epub 2020 Sep 4. PMID: 32885662.
2. Yitbarek D, Dagnaw GG. Application of Advanced Imaging Modalities in Veterinary Medicine: A Review. *Vet Med (Auckl)*. 2022;13:117-130 <https://doi.org/10.2147/VMRR.S367040>
3. INTERNATIONAL ATOMIC ENERGY AGENCY, Radiation Protection and Safety in Veterinary Medicine, Safety Reports Series No. 104, IAEA, Vienna (2021) <https://www.iaea.org/publications/13481/radiation-protection-and-safety-in-veterinary-medicine>